

Motion till riksdagen 2024/25:2456

av **Lena Johansson (S)**

Rättvis skolpeng

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och reformera skolpengens beräkningsmodell för att säkerställa en mer rättvis fördelning av resurser mellan kommunala och fristående skolor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska skolsystemet har länge byggt på principen att skolpengen följer eleven, oavsett om denne går i en kommunal eller fristående skola. Denna modell har dock visat sig leda till betydande orättvisor, särskilt för kommunala skolor, som bär en oproportionerligt stor ekonomisk börda.

Skolpengen baseras på den genomsnittliga kostnaden per elev i kommunens skolor, vilket innebär att både kommunala och fristående skolor erhåller samma ersättning per elev. Denna beräkningsmodell tar dock inte tillräcklig hänsyn till de fasta kostnader som kommunala skolor har, såsom skolbyggnader, specialpedagogiska insatser och skolskjutsar, vilka inte påverkas av antalet elever. När elever lämnar kommunala skolor för att gå i fristående skolor, förlorar de kommunala skolorna både skolpengen och en del av de resurser som behövs för att täcka dessa fasta kostnader. Detta kan resultera i större klasser, färre lärare och försämrad utbildningskvalitet i de kommunala skolorna.

Dessutom speglar snittkostnaden inte de verkliga kostnaderna för att bedriva en kommunal skola, som ofta har ett större uppdrag när det gäller att inkludera elever med särskilda behov. Fristående skolor, som har större frihet att välja vilka elever de tar

emot, undviker ofta kostsamma elevgrupper, vilket ytterligare förstärker den ekonomiska orättvisan.

Utöver detta så hänger friskolornas eventuella konkurser som ett ok över både kommuner, lärare, elever och föräldrar där. Som ett exempel så stängdes Citygymnasiet i Västerås och 69 elever behövde hitta nya skolor där kommunen är en stor del i den planeringen för de elever som inte själva lyckas hitta en skola. Här har det vittnats om både förtvivlan och gråt från både föräldrar och elever. Kommunen har här ett ansvar för eleverna som inte den fristående skolan har eller tar. Att bedriva skolverksamhet under dessa förutsättningar är inte bra varken för elever, lärare, föräldrar eller kommunerna.

Den nuvarande modellen för skolpeng har skapat en orättvis och ohållbar situation för kommunala skolor, som drabbas av minskade resurser och ökade kostnader när elever väljer fristående skolor eller när friskolor stänger. Genom att reformera skolpengens beräkningsmodell kan vi säkerställa att alla elever får tillgång till en likvärdig och kvalitativ utbildning, oavsett om de väljer en kommunal eller fristående skola. Det är därför nödvändigt att se över och justera skolpengens beräkningsmodell för att åstadkomma en rättvis fördelning av resurser inom det svenska skolsystemet.

Lena Johansson (S)